

1. Zaman Tanzimi

“İki şey vardır, insanların çoğu onun değerini bilmezler: Sağlık ve boş vakit.” (Hadis-i Serif).

Hayata atılan bir kimsenin başarılı olmasında onun “zaman” anlayışının büyük önemi vardır. Zaman konusunda araştırma yapan sosyologlar ileri ve geri memleketler arasında zaman kavramının farklı telakki edildiği müşahade edilmiştir. Onlara göre ileri memleketlerde işlerin, önceden, zamana göre tanzimi ve her işin, ona tahsis edilen zaman dilimi içinde yapılması şarttır. Takvime göre hareket, hayatın disipline edilmesi, insan ömrünün azami şekilde verimli kılınması demektir.

Kur'an'da Zaman

Kur'an-ı Kerim üzerinde dikkatleri canlı tutmak için zamanı hatırlatan tabirleri sıkça kullanır. Her çeşit farz, vacip ve nafil namazlar zaman tanzimine de yönelik gayeler taşımaktadır. Bu açıdan, din, amirlerin büyük çoğunluğuyla, insana zamanı azami ölçüde değerlendirmeyi öğretmektedir. Hatta asıl gaye budur denilebilir.

İslam dini günlük zamanı üç ana maksada uygun olarak programa bağlamamızı emreder:

1. İbadet
2. Rızkın Kazanılması
3. Hayatımızı murakabe ve tefekkür

İslam'da Tatil ve istirahat

Tatil kelimesi boş vakit anlamında kullanılabacaktır. İslam tamamen boş geçirilecek bir vakit tanımaz. Kur'an-ı Kerim'de bize meşguliyetin değiştirilmesi suretiyle dinlenme elde edileceğine işaret edilmektedir. Buna bir nevi “çalışarak dinlenme” diyebiliriz. Müslümanlar, Yahudiler-Hristiyanlar gibi tamamen “işsiz” geçirilecek bir haftalık tatil anlayışından uzak olmalıdır. Eğlencede şehvet duyma ve fitne çıkarma ihtimali halinde, nazarın haram olduğunda ittifak vardır.

“İslam boş zaman kabul etmez.” derken istirahatı reddeder manası çıkarılmamalıdır. Kur'an-ı Kerim'de en iyi dinlenmenin kişinin kendi evinde uyku ile olacağı beyan edilmiştir. Yasak oyun ve eğlenceler, kumar oyunları,

hayvanlarla oynamak, içkili, çalgılı, kadınlı eğlencelerdir. Meşru eğlence fırsatları ise çeşitli merasimler, ziyafetler (sünnet, doğum, seferden dönüş, yeni meskene girme, musibetten kurtulma) ve düğünlerdir.

Her şey imanda düğünlenmektedir. Bu sebeple, dinimiz kuru iman ve tatbikati olmayan ilme itibar etmemiştir. Tatbikati olmayan ilme “faydasız ilim” demiştir. Gençliğin daha sağlıklı, daha verimli kılınması için zamanla ilgili bazı prensipler şunlardır:

1. Gençliğe zaman şuuru zamanı kullanma becerisi verilmelidir.
2. Yıllık, aylık, haftalık, günlük planlar yapma, bu planlara uyma.
3. Gecenin değerlendirilmesi ayrı bir mesele olarak ele alınmalı, uyku miktarı iyice öğretilmelidir.

Günlük, haftalık, aylık hedefler koyarak ele alınan işi zamanında tamamlama alışkanlığı kazanılmalıdır. Ertelenen işler yığılır bu da diğer işleri aksatır. Uykuyu düzenlemek, yemeğe çok fazla zaman harcamamak, namazları hemen eda etmek, düzenli ders çalışmak ve derslere devam etmek, karşılıklı özellikle grup olarak kontrol mekanizmaları geliştirmek zaman tanziminin nasıl yapılacağı sorusuna cevap niteliği taşımaktadır.

Müminin Zaman anlayışı

Resul-ü Ekrem Efendimizin (aleyhissalâtu vesselâm) amcazâdesi, habrul-ümme (ummetin âlimi) Hazreti Abdullah b. Abbas (radiyallâhu anh), iki cihan güneşi Peygamber Efendimizin (sallallâhu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu nakletmiştir:

“Beş şey gelmeden evvel şu beş şeyi ganimet bilip değerlendir: (i) ihtiyarlık gelip çatmadan evvel gençliğin, (ii) hastalıktan evvel sihhatin, (iii) fakir düşmeden evvel varlıklı olmanın, (iv) meşguliyetten evvel boş zamanın ve (v) ölüm gelmeden evvel hayatın kıymetini bil, bunların hakkını ver!” (Hâkim, Müstedrek)

Allah yolunda hizmet etmek isteyen bir insanın bir ayı, bir haftası, bir günü ve bir senesi nasıl geçmelidir?

(Fethullah Gülen. Kategori: 2012 Kürsüleri.)

Bizim yirmi dört saatlik bir sermayemiz var. Bu yirmi dört saati, bizim son günümüz olabilir felsefe ve düşüncesi ile ele alıp, onu namaza göre programlayıp her parçası içine bir şeyler aktarmaya çalışırsak, o gerçek değerine ulaşır. “Öğle öncesi zamanımız.”, “Öğle sonrası zamanımız.”, “ikinci sonrası, akşam sonrası zamanımız.” der ve namazla bölünen, namazla nuraniyet ve kıymet kazanan bu zaman parçaları arasında biz hizmeti imaniye ve Kur’aniye adına yeni yeni hamleler planlarız. İşte o zaman bütün hayatımız nurlu ve tam ebediyete layık istikamette cereyan etmeye başlar.

Şayet bir insan, zamanını bu şekilde değerlendirebilirse, bir taraftan hakikaten zamanın kadri, kıymetini bildiğini göstermiş olacak, diğer taraftan da bir günümüzün içinde hizmet düşüncesi kendisini gösterdiği gibi haftamızın içinde de kendini gösterecektir. Ardından nurlu bir ay ve bu şekilde aydın aylardan müteşekkil nurlu bir sene meydana gelmiş olacaktır.

Israrla oluşan ikinci fitrat

Zaman tanzimi vicdanlarımızda ikinci bir fitrat hâline gelince, biz de onun üzerine eğilecek ve onun her parçasına kendi ruh dünyamızı işlemeye çalışacak, ruhsuz bir anın geçmesine fırsat vermeyeceğiz. Aslında Cenâb-ı Hakkın, namaz vakitleri gibi kıymetli anları yirmi dört saatin içine koyması, O’nun zamana nur saçması ve onu yaşadığımızı bize hissettirmesi açısından çok önemlidir. Allah, hafta ruhsuz kalmasın diye onu, içinde eşref-i saat bulunan cuma ile nurlanmıştır. İnsan o en mukaddes ve en şerefli saatte ellerini kaldırıp kemerbeste-i ubudiyet içinde Allah’a teveccüh edebilse hayatı adına ne sürprizlere şahit olacaktır.

Evet, Cenâb-ı Hakk’ın üzerimizde bu kadar lütfunun bulunduğu söz konusudur ve Rab-bimizin bu kadar lütfu başımızın üzerinde bir bulut gibi dolaşmaktadır. Ama el uzatıp onu almak veya onun altına girip gölgesi altında yürümek, irade denilen muammayı kullanmak suretiyle bir manada bize bırakılmıştır. Rabbim, irademizi kullanarak zamanı tanzim etmeye ve onun her anını dolu dolu değerlendirmeye bizleri muvaffak etsin!

- Aslında müminler, gayretli ve fedakâr olmalıdırlar ama her nedense hayatlarını tanzim edip, zamanı iyi kullanmaya bir türlü yanaşmamakta ve dağınık yaşamaktalar.
- Zaman tanzimi, işleye işleye vicdanlarımızda ikinci bir fitrat hâline gelmeli. Böylece biz de onun üzerine eğilelim ve ruhsuz-karanlık bir anımızın bile geçmesine fırsat vermeyelim.
- Cenâb-ı Hak, her ay dört cuma, aynı şekilde her seneyi de Ramazan-ı şerif ayı ile nurlandırmıştır. Bununla Allah bize zamanın değerlendirilmesi dersini vermiştir.